

Košice 27. jún 2019

Cezhraničný projekt UPJŠ v Košiciach a Eszterházy Károly University v Egri má pomôcť Tokaju vd'aka spoločnej geografickej databáze

Vinohradnícka oblasť Tokaj je považovaná za oblasť s jedinečným krajinným potenciálom v pohraničí Slovenska a Maďarska. Tokaj sa vyznačuje najmä unikátnym vinohradníctvom a vinárstvom, širokou škálou turistických atrakcií ale aj ťažobnými aktivitami v blízkosti štátnych hraníc. Tokaj patrí dvom krajinám, čo komplikuje plánovanie a manažment. Tento problém pomôže riešiť jednotná geografická informačná databáza, ktorej sa podujali Innoregion Knowledge Centre Eszterházy Károly University v Egri a Ústav geografie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Obidve inštitúcie spoločne riešili projekt spolufinancovaný Európskou úniou s názvom *Rozvoj webGIS platformy na báze masívnych geodát pre vinársky región Tokaj podporujúci cezhraničnú spoluprácu (Development of webGIS platform based on big-data for the Tokaj Wine Region foster cross-border collaboration)* v rámci programu Interreg Slovakia-Hungary (Interreg V-A Slovakia Hungary Cross Border Cooperation Programme).

Základnou myšlienkou vytvorenia spoločnej geografickej databázy zo strany oboch univerzít bolo podporiť prezentáciu a spoločný rozvoj vinárskej oblasti integráciou dát o území a vytvorenie spoločnej geoinformačnej databázy dvoch členských štátov Európskej únie. Primárnym cieľom bolo, aby údaje boli dostupné verejne prostredníctvom webového

geografického informačného systému (GIS) na jednom mieste pre celú Vinohradnícku oblasť Tokaj na slovenskej aj na maďarskej strane.

V minulosti komplikovali databázy s rôznymi štruktúrami a názvoslovím spracovanie geografických dát vo vinárskom regióne, jeho integráciu a prípravu vzájomne výhodných konceptov regionálneho rozvoja, ako aj transparentnosť vývojových snáh. Internetová platforma umožňuje interaktívnu vizualizáciu a obsahuje jedinečné geopriestorové údaje v jednotnej forme pre celú tokajskú vinohradnícku oblasť (28 obcí v Maďarsku a 7 obcí na Slovensku). Predovšetkým zahŕňa dáta katastrálne, topografické, humánno-geografické, geologické, pedologické, meteorologické, dáta inžinierskych sietí, pôdohospodárske, lesnícke, vodohospodárske. Údajové vrstvy predstavujú zložky krajiny, ako napr. geologická stavba, vlastnosti pôdy, riečna sieť, využitie katastrálnych parciel, budov a iné. Vytvorené webové GIS riešenie pre Tokaj poskytuje on-line nástroj pre vizualizáciu geografických údajov o vinohradníckej oblasti, možnosť identifikácie vlastností zobrazených objektov a ich geometrického merania.

„Navrhovaný systém je schopný integrovať a vizualizovať štandardizované geopriestorové databázy na oboch stranách hranice a podporovať funkčné regionálne plánovanie, rozvoj, marketing, udržateľné územné plánovanie, riadenie a v neposlednom rade prehlbuje zručnosti z diaľkového prieskumu Zeme a súčasného stavu znalostí oboch inštitúcií. Trojjazyčný tematický obsah GIS databázy zverejnený na internetovej stránke môže byť použitý ako overený zdroj informácií pre výrobcov vína, štátnu správu a miestnu samosprávu, verejnosť, miestnych obyvateľov, ako aj pre účastníkov cestovného ruchu na strane dopytu ako aj ponuky. Okrem toho poskytuje ľahko dostupnú platformu na zverejnenie výsledkov výskumu v danom regióne“, uviedol prof. Ing. Vladimír Sedlák, PhD, manažér projektu za UPJŠ v Košiciach.

Okrem webovej GIS platformy boli v rámci projektu realizované aj ďalšie aktivity, v rámci ktorých vznikli cenné dáta, pričom do ich zberu boli zapojení aj študenti obidvoch univerzít. Od mája 2018 sa uskutočnilo pozemné laserové skenovanie vybraných častí vinohradu. V júni 2018 bola pomocou pozemného laserového skenovania vznikol 3D model vínnej pivnice vo Veľkej Trni s prepojením na 3D model vonkajšej krajiny. Následne bolo od

Mgr. Linda Babušik Adamčíková, Tlačová referentka a hovorkyňa; Rektorát UPJŠ v Košiciach, Šrobárova 2, 041 80 Košice; Kontakt: Tel.: +421552341112; mobil: +421905385911; e-mail: linda.babusik.adamcikova@upjs.sk; web: www.upjs.sk

júla do októbra 2018 viackrát realizované mapovanie leteckým diaľkovým prieskumom, ktorého výsledkom sú databázy s geometrickými a spektrálnymi charakteristikami zachytávajúce zmeny vo vybraných viniciach. V júli 2018 sa študenti obidvoch partnerských univerzít zúčastnili letnej školy zameranej na využitie geoinformačných metód a diaľkového prieskumu Zeme v maďarskom Szerencsi. Na záver projektu 27. júna 2019 sa jeho riešitelia vo Veľkej Trni podelili o svoje skúsenosti a vysvetlili význam výsledkov projektu pre zástupcov miestnej samosprávy a vinárov.

Projekt Rozvoj webGIS platformy na báze masívnych geodát pre vinársky región Tokaj podporujúci cezhraničnú spoluprácu trvajúci od júna 2017 do júla 2019 získal celkový grant pre obe partnerské univerzity vo výške 427 447,40 Eur, z toho slovenský partner získava s 10-percentnou štátnou podporou 145 642,40 Eur. Aj v tomto prípade spolufinancovanie Európskou úniou pomohlo spojiť užitočný výskum naprieč hranicami dvoch susedných štátov.

V prípade záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

prof. Ing. Vladimír Sedlák, PhD.

Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

e-mail: vladimir.sedlak@upjs.sk

tel.: +421 55 2342458

Poznámka: Tlačovú správu nájdete archivovanú na www.upjs.sk v časti Vzťahy s verejnosťou <https://www.upjs.sk/verejnost-media/> .

Mgr. Linda Babušik Adamčíková
Tlačová referentka a hovorkyňa UPJŠ v Košiciach

Mgr. Linda Babušik Adamčíková, Tlačová referentka a hovorkyňa; Rektorát UPJŠ v Košiciach, Šrobárova 2, 041 80 Košice; Kontakt: Tel.: +421552341112; mobil: +421905385911; e-mail: linda.babusik.adamcikova@upjs.sk; web: www.upjs.sk